

แนวทางการปฏิบัติราชการที่น่าสนใจจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด
เรื่อง มีคำสั่งให้ไปประจำในท้องที่ที่ขอช่วยราชการ
มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านหรือไม่
(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๙๕/๒๕๕๖)^๑

สรุปสาระสำคัญคำวินิจฉัยศาลปกครอง

หน่วยงานต้นสังกัดมีคำสั่งอนุมัติให้ข้าราชการไปช่วยราชการชั่วคราวในท้องที่ตามที่ร้องขอ เมื่อระยะเวลาในการไปช่วยราชการสิ้นสุดลงแล้ว หน่วยงานต้นสังกัดได้มีคำสั่งย้ายข้าราชการผู้นั้นให้ไปดำรงตำแหน่งใหม่ในท้องที่ที่ขอช่วยราชการ อันถือเป็นกรณีที่ข้าราชการได้รับคำสั่งให้เดินทางไปรับราชการประจำ สำนักงานในต่างท้องที่ ไม่ใช่ตามคำร้องขอของข้าราชการที่ต้องห้ามมิให้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการ ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ดังนั้น การที่หน่วยงานต้นสังกัดไม่อนุมัติให้ข้าราชการเบิกค่าเช่าบ้าน เพราะถือว่าเป็นการได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ตามคำร้องขอของตนเอง จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คดีนี้ ผู้ฟ้องคดีรับราชการครั้งแรกในท้องที่อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร และในขณะที่รับราชการในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม ๘ ว สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ ๒ (จังหวัดพิษณุโลก) ผู้ฟ้องคดีได้ขอไปช่วยราชการที่สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการกรุงเทพมหานคร โดยให้เหตุผลว่า มีความพร้อมไปช่วยราชการและเพื่ออยู่ร่วมกับครอบครัว และผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งอนุญาตให้ไปช่วยราชการเป็นการชั่วคราวตามที่ร้องขอมีกำหนด ๑ ปี ตั้งแต่วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๘ ถึงวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๙

ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งย้ายผู้ฟ้องคดีให้ไปดำรงตำแหน่งเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน ๘ ว ฝ่ายบริหารงานทั่วไป สำนักตรวจราชการและติดตามประเมินผล กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๙ ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้ไปรายงานตัวเพื่อปฏิบัติราชการเมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ และได้ยื่นแบบขอรับเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๙ ขออนุมัติเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๙ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือแจ้งผู้ฟ้องคดีว่า ผู้ฟ้องคดีได้รับคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งใหม่ แต่ยังคงปฏิบัติราชการอยู่ในท้องที่เดิมซึ่งเป็นท้องที่ที่ย้ายตามคำร้องขอของตนเอง จึงไม่มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า คำสั่งไม่อนุมัติให้เบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองขอให้มีการพิพากษาหรือคำสั่งให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว และให้ผู้ถูกฟ้องคดีอนุมัติให้ผู้ฟ้องคดีเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการตั้งแต่วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๔๙ เป็นต้นไป

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัย คือ คำสั่งที่ไม่อนุมัติให้ผู้ฟ้องคดีเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๙ เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ หากปรากฏข้อเท็จจริงว่า ทางราชการไม่ได้จัดที่พักอาศัยให้ หรือผู้ฟ้องคดีไม่มีเคหสถานอันเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองหรือคู่สมรสในท้องที่ที่ไปประจำสำนักงานใหม่ อีกทั้งหลังครบกำหนด ๑ ปีที่ผู้ฟ้องคดีขอช่วยราชการ ยังคงขอช่วยราชการต่อไปอีก ๑ ปี นับจากวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๙ จนกระทั่งผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นการประจำตั้งแต่วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๙ และสำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้ทำหนังสือส่งตัวผู้ฟ้องคดีให้ไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งใหม่ ตั้งแต่วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๙

^๑ สำนักวิจัยและวิชาการ สำนักงานศาลปกครอง. หลักกฎหมายจาก บทความสนธิคดีปกครองที่น่าสนใจ เล่ม ๙.

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งอนุมัติให้ผู้ฟ้องคดีไปช่วยราชการเป็นการชั่วคราวมีกำหนด ๑ ปี และการไปช่วยราชการดังกล่าวได้สิ้นสุดลงแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๙ การที่ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งย้ายผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งใหม่ที่สำนักตรวจราชการและติดตามประเมินผล กรุงเทพมหานคร จึงเป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีได้รับคำสั่งให้เดินทางไปรับราชการประจำสำนักงานในต่างท้องที่ไม่ใช่ตามคำร้องขอของผู้ฟ้องคดีที่ต้องห้ามมิให้มีสิทธิได้รับค่าเข้าบ้านข้าราชการ ตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง (๔) แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเข้าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ (ต่อมาบทบัญญัติมาตรา ๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเข้าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาค่าเข้าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐) ดังนั้น การไม่อนุมัติให้ผู้ฟ้องคดีเบิกค่าเข้าบ้าน เนื่องจากถือว่าผู้ฟ้องคดีได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ตามคำร้องขอของตนเอง จึงเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

จึงพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งที่ไม่อนุมัติให้ผู้ฟ้องคดีเบิกค่าเข้าบ้านข้าราชการ ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๔๙ โดยถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีไม่เคยมีคำสั่งไม่อนุมัติให้ผู้ฟ้องคดีเบิกค่าเข้าบ้านข้าราชการ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงชอบที่จะพิจารณาคำขอเบิกค่าเข้าบ้านข้าราชการฉบับลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๙ ของผู้ฟ้องคดีใหม่ และวินิจฉัยและมีคำสั่งให้เป็นไปตามกฎหมายต่อไป

หลักกฎหมายและบรรทัดฐานของคดีนี้

ข้าราชการซึ่งได้รับคำสั่งให้ไปช่วยราชการชั่วคราวในต่างท้องที่ตามคำร้องขอนั้น เมื่อระยะเวลาในการช่วยราชการสิ้นสุดลงและได้รับคำสั่งใหม่ให้ไปปฏิบัติราชการเป็นการประจำในท้องที่เดียวกันกับที่ขอช่วยราชการ ถือเป็นผู้มีสิทธิได้รับค่าเข้าบ้านตามพระราชกฤษฎีกาค่าเข้าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ เนื่องจากไม่ใช่กรณีที่ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ในต่างท้องที่ตามคำร้องขอของตนเอง อันเป็นข้อยกเว้นที่ข้าราชการจะไม่มีสิทธิได้รับค่าเข้าบ้านตามมาตรา ๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว

.....

สืบค้นและเรียบเรียงโดย

นางสาวดาวใจ ชุมศรี ตำแหน่ง นิติกรปฏิบัติการ

ส่วนพัฒนากฎหมายและให้คำปรึกษา กองกฎหมาย